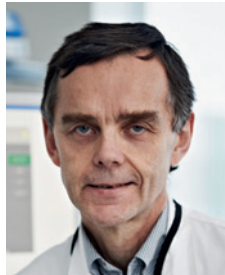

Nytt om navn >

Torunn Janbu.
Foto Legeforeningen

Vidar Søyseth. Foto
Pressebilde fra LHL

Bushra Ishaq. Foto
Henrik Kreiliseim

Janbu utpekt som pionerkvinne

I november 2011 utpekte og fremhevet Norsk kvinnesaksforening seks foregangskvinner eller pionerkvinner, noe som ble satt på dagsordenen under et seminar til ære for foreningens leder.

Norsk Kvinnesaksforening ble stiftet i 1884, er Norges eldste interesseorganisasjon for kvinner og kjemper for kvinnefrigjøring og full likestilling på alle samfunnsområder.

Torunn Janbu (f. 1954) ble utpekt til foregangskvinne på bakgrunn av at hun ble den første kvinnelige president i Den norske legeforening, da hun i 2005 ble valgt som den 40. president i Legeforeningen, og hun fortsatte som president frem til september 2011. Tidligere har hun vært formann for Oslo legeforening og visepresident i Den norske legeforening.

Hun er dessuten leder for den internasjonale legeforeningens etiske komité (Chair of Medical Ethics Committee – WMA) og er sterkt engasjert internasjonalt.

Janbu tok medisinsk embetseksamen ved Universitetet i Oslo i 1979, tok doktorgraden i 1990 med avhandlingen *Doppler ultrasound studies on the uteroplacental circulation in pregnancy and labour* og ble godkjent spesialist i generell kirurgi i 1999 og i ortopedisk kirurgi i 2005.

Kolspris for forskning på yrkesrelatert kols

På den internasjonale kolsdagen, 16. november 2011, mottok Vidar Søyseth (f. 1953), professor ved Institutt for klinisk medisin ved Universitetet i Oslo og overlege ved Akershus universitetssykehus, den første kolsprisen som Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) har delt ut. Prisen besto av et diplom og et fagstipend på 50 000 kroner.

Søyseth fikk prisen først og fremst for sin forskning på yrkesrelatert kols, der han har vært banebrytende i norsk og internasjonal forskning. Han har bidratt med ny kunnskap om kols både innenfor forebygging og behandling og har blant annet forsket på hvordan luftforurensning fra et aluminiumsverk påvirker lungefunksjonen til barn og arbeidere.

I 1995 forsvarte Søyseth sin medisinske doktorgrad ved Universitetet i Oslo med avhandlingen *Bronchial responsiveness in workers and children exposed to pollutants from an aluminium smelter*.

– Yrkesstudier vi har gjort, har vist at støveksponering i arbeidsatmosfæren kan bidra til reduksjon av lungefunksjonen og dermed legge grunnlag for utvikling av kols hos eksponerte arbeidere, sier Søyseth.

I juryens begrunnelse for tildelingen av årets pris, heter det blant annet: «Med all sin kreativitet og kvalitet i flere forskningsfelter har Vidar Søyseth vært banebrytende i norsk og internasjonal forskning av kols. Søyseth har skapt nye kunnskaper om kols som er internasjonalt anerkjente. Han er derfor en verdig vinner av LHLs kolspris for 2011.»

LHL er Norges ledende interesseorganisasjon for mennesker med hjerte- og lungesykdom og deres pårørende, med ca. 43 000 medlemmer fordelt på lokallag over hele Norge.

Også Bushra Ishaq utpekt som pionerkvinne

To av de seks foregangskvinnene som ble utpekt er medisinerne, i tillegg til Janbu ble også Bushra Ishaq (f. 1985) utpekt til foregangskvinne.

Bushra Ishaq (f. 1985) ble utpekt som foregangskvinne på bakgrunn av at hun er den yngste og første kvinne med innvandrerbakgrunn som har fått Fritt Ord-prisen. Dessuten er hun samfunnsdebattant, medisinstudent og forsker ved Avdeling for fysiologi ved Universitetet i Oslo.

Ishaq er også fast spaltist i Aftenposten, styremedlem i Antirasistisk senter og har siden 2007 vært engasjert i interreligiøs dialog med verv i kontaktgruppen mellom Islamsk råd Norge og Mellomkirkelig råd.

I 2011 ble hun utnevnt som medlem i Høyres religionspolitiske utvalg som en partipolitisk uavhengig stemme. Fra 2010 har Ishaq representert Norge i det internasjonale forumet One Young World, etter nominasjon fra kronprins Haakon. Tidligere har hun sittet som leder i Muslimsk studentsamfunn, som medlem i Kvinnepanelet 2010 nedsatt av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og jobbet for den internasjonale organisasjonen Youth Global Harmony Association.

Olav Mella og Øystein Fluge. Foto Tor Erik H. Mathiesen

Johanna Olweus. Foto Tidsskriftet

Kavlistøtte og idépris for forskning på kronisk utmattelsessyndrom

Avdelingsdirektør Olav Mella (f. 1951) og overlege Øystein Fluge (f. 1961), som begge er kreftforskere på Haukeland universitetssykehus, oppdaget ved en tilfeldighet hvordan cellegift kunne brukes til å behandle kronisk utmattelsessyndrom, også kalt myalgisk encefalomyelopati (ME).

En pasient med lymfekreft hadde også fått diagnosen kronisk utmattelsessyndrom. For å bekjempe kreften ble pasienten blant annet gitt antistoffet Rituximab. Etter en tid med behandling ble pasienten plutselig dramatisk bedre av utmattelsessymptomene. Dette fikk kreftlegene til å konsentrere den videre forskningen om å finne en test som kan påvise kronisk utmattelsessyndrom i blodet. Til den videre forskningen har legene nå fått støtte fra Kavlifondet, da de i oktober 2011 inngikk en samarbeidavtale med fondet. Støtten skal gå til labforskning, ikke kliniske studier.

Støtten fra Kavlifondet gjør det mulig for legene å bruke mer tid på denne forskningen.

I november 2011, under Bergen Næringsråds årskonferanse, ble forskerne dessuten vinnere av Bergen Teknologioverføring (BTO) og Sparebanken Vests Idékonkurransen 2011. En pris som er på 100 000 kroner og som ble delt ut for tredje gang.

Målet med idékonkurransen er å anerkjenne forskere og fagmiljøer som har spennende forskningsprosjekter og resultater, og å inspirere til videre innsats, og prisen skal gå til den beste nye ideen eller forskningsprosjektet med kommersielt potensial fra Bergens-regionen.

Det er søkt patentering av metodikken i behandlingen av kronisk utmattelsessyndrom som representerer et kommersielt potensial internasjonalt.

Fikk idéprisen for nyvinnende immunterapi

Johanna Olweus (f. 1965), professor ved Oslo universitetssykehus, og hennes forskergruppe tok førsteprisen under utdeling av Idéprisen 2011.

Forskergruppen, som består av forsker Sébastien Wälchli, post.doc. Even Walseng og post.doc. Lars-Egil Fallang, i tillegg til professor og kreftforsker Johanna Olweus, mottok prisen for utviklingen av nytt reagens med stort potensial innen immunterapi mot kreft, infeksjoner og autoimmune sykdommer og sikret dermed også 100 000 kroner til videre forskningsvirksomhet.

Innovasjonsselskapet Inven2, som er Norges største aktør innen kommersialisering av forskning og eies av Universitetet i Oslo og Oslo universitetssykehus, deler årlig ut Idéprisen til personer som står bak ideen til et nytt produkt eller tjeneste. Juryen vektla den store betydningen prisvinnerens forskningsgjennombrudd kan få for pasienter. Det er allerede søkt patent på oppfinnelsen.

Olweus' forskergruppe har identifisert en ny måte å produsere løselige T-cellereseptorer i humane celler på. Denne måten er svært effektiv og gir stabile proteiner. T-cellene er avgjørende for å beskytte oss mot virus og er de som kurerer oss fra for eksempel influensa uten å gi oss varige men. T-cellereseptoren oppdager når en celle er virusinfisert fordi den kan gjenkjenne proteiner også i cellens indre.

Nå har forskergruppen lyktes med å produsere løselige T-cellereseptorer. Reseptorene sørger for spesifikk binding til mål-molekylet og dermed kan de løselige T-cellereseptorene for eksempel kobles til giftige molekyler eller radioaktive stoffer for å angripe kreftceller eller andre målceller.